א] מה לכלאים שמצותו בכך. רב שישא בריה דרב אידי אמר משום דאיכא למימר להדר דינא ותיתי במה הצד: מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה, חלב ודם יוכיחו. מה לחלב ודם שכן באים מכלל היתר, מליקה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, ב] הצד השוה שבהן שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה, אף אני אביא טרפה אף על פי שאסורה להדיוט תהא מותרת לגבוה. מה להצד השוה שבהן שכן מצותה בכך, אלא אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דינא פרכא מהיכא קא מייתית לה מבעל מום, ג] מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין בקריבין, אמר ליה רב אחא ד] סבא לרב אשי יוצא דופן יוכיח שלא עשה בו מקריבין בקריבין ומותר להדיוט ואסור לגבוה. מה ליוצא דופן שכן אינו קדוש בבכורה, בעל מום יוכיח. מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין בקריבין, יוצא דופן יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה ה] הצד השוה שבהן שמותרים להדיוט ואסורים לגבוה, *וכ"ש טרפה שאסורה להדיוט תהא אסורה לגבוה. מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו מכללן, תאמר בטרפה שהותרה מכללה. אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי טרפה שהותרה מכללה מאי היא, אילימא מליקה דעולת העוף לגבוה, בעל מום נמי בעופות אשתרויי אשתרי. *תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות. אלא מליקה דחטאת העוף לכהנים, כהנים משלחן גבוה קא זכו. ואלא פריך הכי מה להצד השוה שבהן שכן מומן ניכר, תאמר בטריפה ו] שאין מומה ניכר. משה"נ איצטריך קרא. וטריפה מהכא נפקא, *מהתם נפקא ז] °ממשקה ישראל מן המותר לישראל ח] °מכל אשר יעבור תחת השבט, נפקא ט] *פרט לטריפה שאינה עוברת. צריכי: דאי ממשקה ישראל ה"א למעוטי היכא דלא היתה לה שעת הכושר, חומא דערלה וכלאי הכרם, אבל היתה לה שעת הכושר אימא תתכשר, כתב רחמנא כל אשר יעבור. ואי כתב רחמנא כל אשר יעבור הוה אמינא למעוטי היכא דנטרפה ולבסוף הקדישה, חומא דמעשר, אבל הקדישה ולבסוף נטרפה דבעידנא דאקדשה הוה חזיא אימא תתכשר, י] כתב רחמנא מן הבקר. צריכי:

מתני' יא] אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות שקמצן זר, אונן, טבול יום, מחוסר בגדים, מחוסר כיפורים, שלא רחץ יב] ידיו ורגליו, ערל, טמא, יושב, עומד יג] על גבי כלים, על גבי בהמה, ע"ג רגלי חבירו, פסול. *קמץ בשמאל פסול. בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין יד]. קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול, ואיזהו היתר? שקמצו מבורץ, וחסר טו] שקמצו בראשי אצבעותיו:

גמ' למה לי למתנא אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות, ליתני כל המנחות שקמצן זר ואונן. אמר ר"ל איצטריך דתניא א"ר שמעון בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה, שלא יהא חוטא נשכר, ומפני מה אינה טעונה, שלא יהא קרבנו טז] מהודר, ובדין הוא שתהא חטאת חלב טעונה נסכים

שלא

א) [שלא צריכי כאן תיקון]: ב) [לקמן י.] זבחים כה: ג) סוטה יד: ד) שם טו. ה) [יבמות לב: וש"נ] ו) [עיין פרש"י בסוטה טו. ותוס' חולין כ: ד"ה משם] ז) [זבחים כב. לקמן י:]

תורה אור

כלאים לגבוה. אבנטו של כהן יז]: מצותו בכך. גזירת הכתוב שלא יהא אבנטו אלא של כלאים דכתיב (שמות כח) תכלת וארגמן וגו' ואמרינן יבמות (דף ה:) מדשש כיתנא תכלת עמרא: רב שישא בריה דרב אידי אמר. להכי איצטריך קרא משום דאיכא למימר ניהדר דינא וניתי במה הצד דטריפה מותרת לגבוה: מקריבין בקריבין. דמום פסול בכהן כמו בזבח אבל טריפה לא פסיל בכהנים דתנן בבכורות בפרק מומין אלו (דף מה:) ואלו כשרין באדם ופסולין בבהמה אותו ואת בנו וטריפה ויוצא דופן להכי איצטריך קרא: אמר ליה רב אחא [סבא] לרב אשי. ואכתי ל"ל קרא הא איכא למימר: יוצא דופן יוכיח. שכהן יוצא דופן כשר לעבודה וקרבן יוצא דופן פסול דאמרינן בת"כ כי יולד פרט ליוצא דופן: מה ליוצא דופן שאינו קדוש בבכורה. דפטר רחם כתיב (שמות יג) תאמר בטריפה שקדשה בבכורה אם נולד עם טריפתו הלכך איצטריך קרא: בעל מום יוכיח. שקדש בבכורה ואסור לגבוה אף אני אביא טריפה ולמה לי קרא: הצד השוה כו'. ולמה לי קרא: מליקה. טריפה היא יח] לכתחלה דחותך שדרה ומפרקת כדאמרי' בפ"ק דשחיטת חולין (דף כ:) והותרה לגבוה מכלל איסורה להדיוט יט] אישתרי. אף אני אביא טריפה ("ולמה לי קרא): מליקה דחטאת סמוך לכהנים. ובבעל מום ויוצא דופן לא אשכחן היתר לכהנים מכלל איסור דאין בהן שום איסור לגבי כהנים: משולחן גבוה קא זכו. וגבי גבוה אשכחן בבעל מום בעופות היתר מכלל איסור וליכא. כ] מה להצד כו' ול"ל קרא: בעל מום כא] מומן ניכר. שאין מומן פסול אלא בגלוי כדאמרינן בבכורות בפ' על אלו מומין (דף לו.) ויוצא דופן מומו ניכר דאית ליה קלא והכל יודעים: טריפה יש שאין כב] מומה ניכר. כגון בבני מעיים: שלא היתה לה שעת הכושר. דנטרפה ממעי אמה חומא דערלה וכלאי הכרם דכתיב בההוא קרא דכתיב ביה כג] מן הצאן מן המאתים ממשקה ישראל ואמרינן בפרק אלו עוברין במסכת פסחים (דף מח.) מן המאתים מן המותר ב' מאות שנשתיירו בבור מכאן לערלה שבטלה במאתים: כל אשר יעבור תחת השבט. פרט לטריפה שאינה עוברת כד] משום דאין לה חיות לא חשיב לה עוברת כה] והאי קרא כתיב במעשר וגמרינן שאר קרבנות מיניה בג"ש נאמר כאן תחת אמו ונאמר להלן תחת השבט כו' כפ"ק דבכורות (ד' מ.):

מתני' כו] זר ואונן. וכל הני כז] מפרש בזבחים (דף טו:) מקראי דעבודתן פסולה ואזהרתן בסנהדרין בסוף אלו הן הנשרפין (דף פג.): ערל. כהן ערל שמתו אחיו מחמת מילה: יושב. "לעמוד לשרת" כתיב: ע"ג כלים או ע"ג בהמה או רגל חבירו. בזבחים (דף כד.) מפרש דבעינן שלא יהא דבר חוצץ בין רגליו כח] לבין הרצפה: בשמאל. מפרש בגמרא מנלן דפסול: בן בתירא כט]. אכולהו פליג אזר ואונן וכל הנך *): עלה בידו צרור. נמצא קומץ חסר מקום הצרור וכן מלח או לבונה: מבורץ. גדוש ל] בלשון שגדושה קמח חוצה בין ראשי אצבעותיו לפס ידו: בראשי אצבעותיו. מעט שלא לא] פשטו על פס כל היד: **גמ'** שלא יהא קרבנו מהודר. שלא תהא המנחה נאה: טעונה נסכים. לב] (הייני חלב) הייני סתם חטאת. חטאת אינה טעונה נסכים בפרק שתי מדות (לקמן דף צ:):

*) [בן בתירא אומר יחזיר קומץ לתוך הכלי ויחזור ויקמוץ בימין] כאן שייך ד"ה והוא כתוב בדף ט ע"ב ונמחק משם

א] **מה** לכלאים שכן מצותו בכך. ואע"ג דאפשר לקיים בטלית של צמר מ"מ בסדין של פשתן שחייב בציצית לא אפשר לקיים בכך. וא"ת ולימא גיד הנשה במחובר יוכיח דאין מצותו בכך ושרי לגבוה כדאמר בריש ג"ה (חולין צ:) וכי תימא מה לג"ה שכן מחובר הכא יוכיחו וי"ל כיון דאין בו היתר אלא על ידי חיבור לא שייך למיעבד מיניה יוכיח: **בעל** מום נמי הותר בעופות. וי"ל דהשתא מצי למיפרך ממחוסר אבר ויוצא דופן ולבסוף כשאמר שכן מומן ניכר אתי הכל שפיר: **שכן** מומן ניכר. ואין לומר דמחוסר זמן ואותו ואת בנו ומוקצה ונעבד ורובע ואתנן ומחיר יוכיחו דכל הני יש להם ע] קול יותר מטריפה בבני מעיים שאין יודע כלל כי הכי דחשיב יוצא דופן מומו ניכר משום דיש לו קול ומחיה דשריא להדיוט ואסורה לגבוה אין ללמוד טריפה דמה לחיה שכן אין במינה לגבוה ושכן מומה ניכר: **דומיא** דערלה וכלאי הכרם. וא"ת *והא אמרינן פ' כל שעה (פסחים דף כה.) ובכל הבשר (חולין דף קטז.) אלא תוכרת כלאי הכרם עיקרן נאסר בהול והיתה להם שעת הכושר קודם השרשה ויש לומר דכלאים דכתיבי בהאי קרא איירי בענבים שעושין מהם יין לנסכים כדדרשינן (פסחים דף מח.) מן המאתים ממותר ב' מאות שנשתיירו בבור הנהו לא היתה להם שעת הכושר דודאי דהרלן שנזרע הוא שהיתה לו שעת הכושר קודם השרשה ומן החרצן אין עושין נסכים וא"ת אותם ענבים עצמן היתה להם שעת הכושר קודם שהוסיפו מאתים וי"ל דמה שנתוסף באיסור אחר שנעשה כלאים שגדל אחרי כן לא היה לו מעולם (אחרי כן) שעת הכושר והאי דמיתסר אף מה שגדל קודם לכן לפי שא"א להבדיל זה מזה להפריש התערובתם: **כתב** רחמנא כל אשר יעבור. אע"ג דמוכח דהיכא שהיתה לו שעת הכושר לא ילפינן ממשקה ישראל אפ"ה מייתי ליה בכל דוכתא בפ' כל האסורין (תמורה דף כח.) גבי נעבד משום דע"י תלתא קראי "מסקינן דאין לחלק: **שקמצן** זר אונן כו'. והוא הדין [נ] שתויי יין ופרועי ראש במיתה ומחלי עבודה כדאמרינן בפרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פג:) וסגה ושייר: **בן** בתירא אומר יחזור ויקמוץ בימין. למאי דמוכח בגמרא דהוה הדין אכולהו פסולי דלעיל יש לתמוה דלא עריב פסול שמאל בהדי פסולי דלעיל [נד] וי"ל משום דס"ד דשמאל כיון דאית ליה הכשירא ביום הכיפורים [נ] קבוע עבודה ולא מועיל בה חזרה: **חסר** שקמצו בראשי אצבעותיו. אגב דמפרש יתר חוזר ומפרש חסר כיוצא בו אף על גב דצרור וגרגיר וקורט משום חסר הוא:

*[ועי' היטב תוס' זבחים סה: ד"ה זר]

כט א מיי' פי"א מהל' פסולי המוקדשין הלכה א:

ל ב מיי' פ"ה מהלכות ביאת מקדש הל' יח:

לא ג מיי' פי"א מהלכות פסה"מ הלכה ג:

לב ד מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה יב:

[חולין פג.]

[לקמן כג. קדושין כ: זבחים קמ. חולין כג. תמורה יז.]

[עי' תמורה כט. פסחים מח. חולין כ:]

[בכורות נ. מו: חולין קלג. תמורה כט.]

גליון הש"ס תוס' ד"ה חמוי' וכו' [illegible]

שיטה מקובצת

הצד השוה אלא ערוה הוא ק"ו מן הצד השוה מיתא דופן ובעל מום שמותרים להדיוט ואסורים לגבוה טריפה שאסורה להדיוט לא כל שכן. תר"ח: ו] בטריפה שאין מומה ניכר: ז] ממשקה ישראל. תוס' לקמן (דף פ"ז ע"ב דף פ"ד ע"א): ח] מן המותר לישראל נפקא אי נמי מכל: ט] תיבות פרט לטריפה שאינה עוברת נמחק: י] תתכשר צריכי. ותיבות כתב רחמנא מן הבקר נמחק: יא] אחת מנחת חוטא ואחת כל: יב] שלא רחץ ידים ורגלים ערל טמא. בגדי' נקט טמא הוא תנא טבול יום וכ"ש טמא אלא לפי שרגיל התנא לשנות יחד ערל וטמא הערל וכל הטמאים ומן בקרא לא יוסיף (עד עבור בך) [יבא בך עוד] ערל וטמא ותוס' בזבחים (דף טו ע"ב) תר"ח: יג] ע"ג כלים כו'. לא ע' אף ע' קאמר לא מבעיא כלים דחייצי אלא אפילו בהמה דהוי בשר והוי מין במינו דחייצי ולא מבעיא בהמה אלא אפילו רגל חבירו שהוא בשר אדם כמותו. תר"ח תעיין תוס' זבחים (דף ק"י ע"א): יד] קמץ ועלה בידו כו'. וא"ת ואיך אפשר בלא מלח הכתיב על כל קרבנך תקריב מלח ולבונה נמי צריכא שתהא בכיסא בשעת קמיצה וי"ל דבשעת הקטרה היה נותן בה את המלח ולא בשעת קמיצה ולבונה נמי היה מצדד לצדדין וקומץ ממקום שלא היה שם לבונה: טו] שקמצו בראשי אצבעותיו שכפף אצבעותיו שלא ע"ג פס ידו [illegible] בסיפא כיצד הוא עושה פושט אצבעותיו על פס ידו: טז] מהודר מנחת עצמה קאמר דאין בה קרבן אחר. תר"ח: יז] כהן גדול הס"ד ואח"כ מ"ה מצותו בכך גזירת הכתוב הוא: יח] טריפה היא בתחלתה: יט] להדיוט הס"ד ואח"כ מ"ה אשתרי עד תיבת קרא נמחק: כ] וליכא למפרך מה: כא] בעל מום מומו ניכר שאין מום פוסל אלא בגלוי: כב] מומה ניכר: כג] ביה ראשה אחת מן הצאן מן המאתים: כד] עוברת כגון שנתחבו תליה מן הארכובה ולמעלה לא מצאתי פרט לטריפה שאינה עוברת משום [illegible] עיין רש"י בכורות (דף נ"ז ע"א): כה] עוברת שאינה עוברת בבריאות ודאי: כו] מתני' אחת מנחת חוטא בגמ' מפרש אמאי תנא מנחת חוטא והלא בכלל כל המנחות היא: כז] תני מפורשים בזבחים: כח] תלויה להרצפה: כט] בן בתירא אומר יחזיר הקומץ לתוך הכלי ויחזור ויקמוץ בימין בן בתירא אכולהו: ל] גדוש. כמו ברותי המזרי' בפס' בינה. לא] [illegible]

שיטה מקובצת

א] מה לכלאים שמצותו [illegible] לבסוף בכלאים [illegible] הצד השוה [illegible] צריך להקים שבאו [illegible] צריך [illegible] הצד השוה שבאין לקיים הקריבה ללמוד מן הצד [illegible] לסתור ולקיים תוכיח כלמד נעשה יוכיח משניהם שהרי שניהם אסורים להדיוט ומותרים לגבוה אף אני אביא טריפה כו'. תר"ח: ג] מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין כו'. תאמר בטריפה שהקריבין אסורין לפי המסקנא [והמקריבין מותרין] וזאת הפרכא לפי המסקנא הוא וכיוצא בה בתלמוד וא"ת ונעשה מקריב בקריבין מקרי זה ומה בעל מום שמותר להדיוט ואסור לעבודה. תר"ח: שכן עשה מקריבין בקריבין. וא"ת אמאי לא עשינו מקריבין בקריבין טריפה שאסורה להדיוט לא כ"ש וי"ל דאיכא דרשא בתרא להתיר טריפה בעל מום שמותר להדיוט עשו בו מקריבין בקריבין טריפה בקריבין מקריבין כקריבין מק"ו דבעל מום ומה בקריבין ובן יוצא דופן נעשה בו מקריבין בקריבין מק"ו דבעל מום ומה בעל מום שקדוש בבכורה אינו דין שיעשו בו מקריבין מקריבין בקריבין יוצא דופן שאינו קדוש בבכורה אינו דין שנעשו בו מקריבין בקריבין וי"ל דאיכא דרשה בת"כ שור כי יולד ולא אדם כי יולד: ד] אחא בר רבא לרב אשי: ה] הצד השוה שבהם שמותרים להדיוט. אין זה כשאר

ל"א שנמצא קמח: [לא] שלא פשטן על גבי כל פס היד: [נב] תיבות הייני חלב נמחק: [נג] להם קול. גלוי. וא"ת ולימא הרבע יוכיח שאין מומו ניכר ובעמ' תמורה קרי ליה אין מומו ניכר וי"ל דמ"ם לגבי טריפה קרי ליה מומו ניכר דניכר להו לאותן שראו שרבעו אבל טריפה יש טריפות שאינו ניכר כגון נקבו הדקין. תר"ח: [נד] וי"ל. גלוין דנקבה לרבותא דסר"א כיון דשמאל הכשירה ביה"כ אפילו בן בתירא מודה דכיון שהוא קרוב להכשיר (תפסל) (נמחק ת"ל שצ"ל) (וסקרי שם) עבודה פסול עלה וכיון שהעבודה נעשית בפסול תו ליה ליה [תקנה] והוי כמו נשפך הדם על (הרצפה) דפסול קמ"ל בן בתירא דאפ"ה יחזור ויקמוץ בימין וא"ת והא לקמן קאמר איפכא דאמרינן מ"ש שמאל דאית ליה בו' ומשום הכי מכשיר בן בתירא שיחזור ויקמוץ וי"ל דודאי הסברות הפוכות קאי הכא ומדחי ליה וקאי הכא ומודו ליה. תר"ח:

ליתני

הגהות צ"ק [א] נ"ב [illegible] : [נ] בעל מום [illegible] : [נ] קמיצה :

מקבה (מצוי[illegible])

משולשת מקורות [illegible] אלו הם [illegible] [illegible] האיסור [illegible] מאמר ומאמר [illegible] (נגוהי) [illegible] [illegible] לגבוה אידי [illegible]

*הסברים לשתי הדרכים [illegible] [illegible]

נושא

מקורות נוספים ("מן הבקר") ופסול טריפה לגבוה

*"ממשקה ישראל"

*"כל אשר יעבור תחת השבט"

למה לי כל מקורות [illegible]

נושא

לשימוש יד:

*הפסולים לקמיצה

*דברים הפסולים את הקומץ עצמו

נושא

הסבר לדין "תניא" [illegible]

מאחר שמנחת חוטא בכלל מנחות למה [illegible] בנפרד

*אחד מנחת חוטא... ואחד [illegible] מנחות